

Workshop

Methode Begroting en Verantwoording

Monique Bankras, Stefan Brau & Wesley Boer
Heerhugowaard, 13 april 2018

Heerhugowaard
Stad van kansen

Inhoud van vandaag

- Ontstaan van de methode en werking,
- Methode Begroting en verantwoording in de praktijk,
- Lessen uit de praktijk,
- Informatiepakket,
- Samenvatting
- Onze vraag aan jullie

Ontstaan en interesse methode

Ontstaan

Begroting Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 2012. Beter grip krijgen op het begrotings- en verantwoordingsproces + verbeteren van de informatiepositie van de Kamer. Eind 2016: bijna alle Kamercommissies gebruiken de methode (95% Rijksuitgaven).

Sinds twee jaar interesse van gemeenten en provincies:

Amsterdam, Utrecht, Eindhoven, Almere, Heerhugowaard, Texel, Den Helder, Noord-Brabant, Overijssel.

In Heerhugowaard

Naar aanleiding van een raadsbesluit hebben we vorig jaar twee pilots gedaan met de jaarrekening 2016 en begroting 2018. Nu kijken naar definitieve invoering.

Landelijk een van de koplopers qua uitvoering, begeleiding en proces.

Werkwijze

Opzet: Twee raadsleden, bij voorkeur één van de coalitie en één van de oppositie, kijken namens de raadscommissie naar de jaarrekening of de begroting.

Opdracht: beoordelen van de begroting en de verantwoording namens de gemeenteraad/ raadscommissie, en advies geven op basis van de bevindingen hierover.

Hierbij mag alles worden betrokken: lokale rekenkamers, beleidsdoorlichtingen, benchmarks, wetenschappelijke rapporten, andere externe rapportages, EU of OECD rapporten etc.

Uitkomst: technische conclusies, op basis hiervan kan het politieke debat op inhoud gevoerd worden.

Zes hoofdvragen

De methode werkt aan de hand van zes hoofdvragen:

1. Wat is het beeld van het beleidsterrein op hoofdlijnen?
2. Welke doelen zijn er gepland/ behaald?
3. Welke prestaties zijn er gepland/ geleverd?
4. Wat gaat het kosten/ heeft het gekost?
5. Wat is het oordeel over de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid?
6. Welke aanbevelingen heb ik als rapporteur voor de commissie (of gemeenteraad)?

Gevolgen van het gebruik

- 1. Versterking informatie- en controlepositie raadsleden,*
- 2. Professionaliseren werkwijze en efficiënter maken,*
- 3. Samen het werk verdelen, de controlerende taak gestructureerde uitvoeren,*
- 4. Eigenaarschap van raadsleden op het begrotingsproces,*
- 5. Transparantie naar buiten.*

Methode in de praktijk

Vraag 2: Wat willen we bereiken?

Legenda

- Uitvoering volgens plan
- Uitvoering verdient aandacht
- Uitvoering niet volgens plan
- Uitvoering niet te controleren

Doelstellingen & Indicatoren	Realisatiewaarden				Streefwaarde (begroting '17)	Streefwaarde (begroting '20)	Beoordeling rapporteur	Opmerkingen
	Nulmeting (2014)	2015	2016	2017				
Doelstelling: Afname criminaliteit								
<i>Handel en vervaardigen softdrugs (incidenten)</i>	30	45	52	52	40	x	●	
<i>Aantal diefstal brom- en snorfietsen</i>	90	85	88	84	80	40	●	
<i>Aantal diefstal fietsen</i>	312	290	224	215	x	x	●	
<i>Aantal diefstal uit/ vanaf auto</i>	177	154	130	120	135	100	●	

Methode in de praktijk

Vraag 3: Wat gaan we ervoor doen?

Legenda

- Uitvoering volgens plan
- Uitvoering verdient aandacht
- Uitvoering niet volgens plan
- Uitvoering niet te controleren

Beleidsagenda voor 2016		Verantwoording over 2016
Doelstelling 1.1: Inwoners voelen zich veilig in huis, in het verkeer, in uitgaansgebieden, op school en eigenlijk overal binnen de gemeentegrenzen		
A.	<i>Invoering collectieve horecaontzegging</i>	 Mogelijkheid tot ontzegging horeca is gerealiseerd
B.	<i>Evaluatie pilot horeca</i>	 “Succesvolle invoering” en geen klachten, is geëvalueerd
C.	<i>Implementeren aanpak Jeugd 2.0</i>	 Start gemaakt met online signalerings-netwerk in samenwerking met onderwijs, jongerenwerk en politie
Doelstelling 1.2: De overlast wordt verminderd door onder andere de inzet van BOA's, jongerenwerk, handhaving en wijkbeheer		
A.	<i>Gerichte handhaving op 'hot-spots'</i>	 Zijn wekelijkse integrale briefings tussen BOA's, handhavers en mobiele surveillance voor informatie-uitwisseling
B.	<i>Persoonsgerichte aanpak in het veiligheidshuis</i>	 Bij een incident overlast regiefunctie vanuit de gemeente tussen surveillance en jongerenwerk
C.	<i>Voortzetten aanpak overlast en vuurwerk</i>	 Zijn casuïstiekbesprekingen gevoerd in het veiligheidshuis

Methode in de praktijk

Vraag 4: Wat gaat het kosten?

Baten en lasten						
	Jaarrekening 2015	Primaire begroting 2016	Begrotings- wijziging 2016	Realisatie 2016	Verschil primaire begroting vs. realisatie	Verschil geactualiseerde begroting vs. realisatie
Leefbaarheid en veiligheid						
Lasten	5.405	5.416	5.418	5.351	64	67
Baten	46	10	10	5	-5	-5
Saldo baten en lasten	-5.360	-5.406	-5.408	-5.345	60	62

Methode in de praktijk

Vraag 4: Wat gaat het kosten?

Legenda
● Binnen de norm
● Buiten de norm

Weerstandsvormogen (bedrag x €1.000)		
Benodigde weerstandscapaciteit	(€)	14.168
Algemene reserve	(€)	19.723
Onbenutte belastingcapaciteit	(€)	438
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	(€)	20.161
Ratio weerstandsvormogen	(%)	1,42
Streefwaarde ratio weerstandsvormogen	(%)	1,10 (RB2015-030)
Oordeel over het weerstandsvormogen	●	<i>Het weerstandsvormogen valt boven de door de raad gestelde norm.</i>

Methode in de praktijk

Vraag 5: Rechtmatigheid

(1) Accountantscontrole – rechtmatigheid en getrouwheid van de jaarstukken

Oordeel van de accountant	Argumentatie
Goedkeurende verklaring	<ol style="list-style-type: none"> 1. De jaarrekening geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de baten en lasten over 2016 én over de activa en passiva per 31 december 2016 op de balans. 2. De verantwoordde baten, lasten en balansmutaties over 2016 zijn rechtmatig tot stand gekomen, en zijn in overeenstemming met de begroting en relevante wet- en regelgeving.

(2) Accountantscontrole – rechtmatigheid en getrouwheid van de jaarstukken

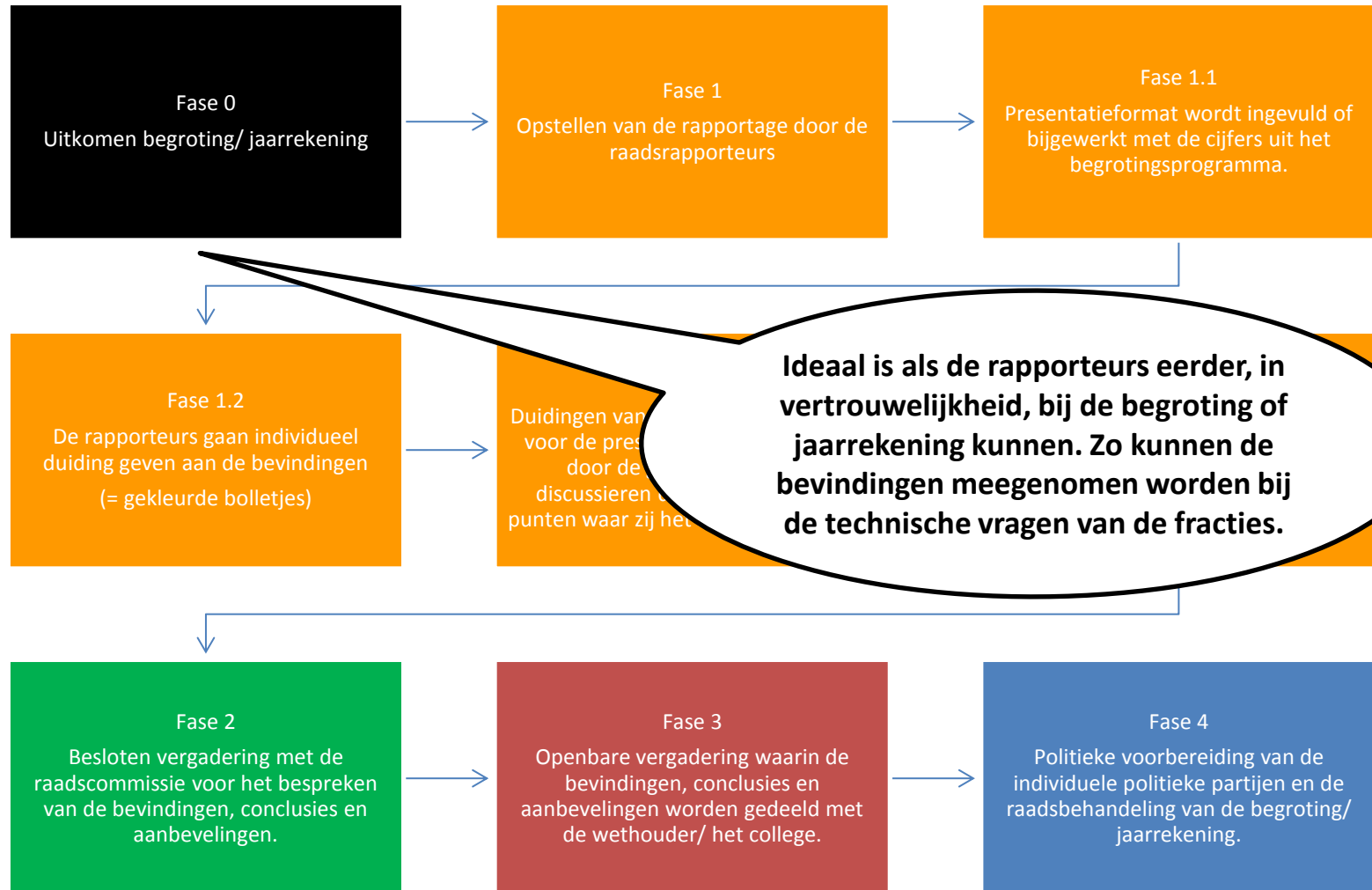
Overzicht fouten en onzekerheden*	<u>Fouten</u>	<u>Onzekerheden</u>
<u>Getrouwheid</u>	10,9 miljoen	38,9 miljoen
<u>Rechtmatigheid</u>	43,4 miljoen	33,0 miljoen

Methode in de praktijk

Vraag 5: Doelmatigheid en doeltreffendheid

Onderwerp van het onderzoek	Uitvoerend orgaan	Aandachtspunt	Aanbevelingen
Planning en control-cyclus van de gemeenteraad	<i>Lokale rekenkamer</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Weinig aandacht voor verantwoording over, en evaluatie van, beleid, 2. Gemeenteraad heeft amper grip op begroten en verantwoorden.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zoek naar structurele manieren om het begrotings- en verantwoordingsproces verder vorm te geven,
Opkomstbevordering en betrokkenheid van inwoners	<i>Lokale rekenkamer</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwoners vinden lokale politiek belangrijk en huis-aan-huisbladen blijven zeer populair onder volwassenen, 2. Informatiebehoeften van inwoners is divers afhankelijk van leeftijdsgroep, 3. Belangrijkste reden waarom mensen niet gaan stemmen is het gebrek aan informatie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gebruik het potentieel van sociale media 2. Geef inwoners op – voor hun – logische plaatsen toegankelijk informatie 3. Uitnodigingsbrief voor verkiezingen en herinnering op verkiezingsdag helpen
Onderzoek C			
Onderzoek D			

Planning in de praktijk

Lessen uit de praktijk

- 1. Neem de eerste keer de tijd,*
- 2. Zorg dat de rapporteurs weten wat ze aan het doen zijn en waarom bepaalde kleuren gegeven worden,*
- 3. Eerst één begrotingsprogramma, de rest volgt vanzelf (+ resultaten werken door),*
- 4. Ondersteuning voor de analyse is op verschillende manieren te regelen, maar blijf zelf eigenaar.*
- 5. De griffie kan ondersteunen voor toekomstbestendigheid. Neem ook ambtenaren en college mee in het proces.*

Introductiepakket

Er is een informatiepakket met daarin:

1. Format methode (jaarrekening + begroting),
2. Scriptie over de invoering van de methode bij gemeenten,
3. Pilots van de methode in Heerhugowaard

Mail daarvoor naar Wesley (wesleyboer94@gmail.com), of schiet een van ons straks even aan.

Samenvattend

1. Vier vragen die centraal staan:
  - Wat willen we bereiken?*
  - Wat gaan we daarvoor doen?*
  - Wat gaat het kosten?*
  - Hoe gaan we het meten en controleren?*
2. Verbeteren controle- en informatiepositie van de gemeenteraad.
3. Samen de rol oppakken, samen het werk verdelen.

Onze vraag aan jullie

De methode slaagt alleen als we het samen oppakken als raad. Dus:

Wie wil zich aansluiten bij onze werkgroep om het definitieve voorstel te schrijven?

Geef het aan bij een van ons!